

TÄNKTA GRENAR

Jag tar av mig skorna och går barfota ned för den branta slänten genom tjockt vått gräs. Jag hinner ifatt Olli som kämpar sig fram med en manuell gräsklippare. -Hur går det, frågar jag. Vad håller du på med? - Jag tecknar ett monster som äter en skog. - Varför det? -Därför att jag såg ett monster. Ibland är svaren enkla. Han pekar på en stolpe högt uppe på en kulle på andra sidan dalen. Han vill att jag går dit upp och tittar så ska jag få se monstret. Jag och min son tar oss upp till stolpen och ser tillbaka på platsen där Olli står med sin gräsklippare. Och mycket riktigt. En skräcködlas gapar stort över en tät dunge vettskrämda björkar. Det som på nära håll bara var utkrattat sågspån i olika högar blir härifrån sylvassa tänder och ett vitt uppspärrat öga. Och jag tänker på hur ofta man behöver distans till saker för att kunna se hela bilden av ett skeende, en situation. Man kan befinna sig mitt emellan en drakes tänder som precis håller på att sluta sig omkring en, utan att man fattar vad som pågår.

Olli Juhani Kiviluoto från Finland är en av åtta konstnärer från tre länder som är här och arbetar under en vecka i Klæbu. De övriga är Maria Nordbäck också hon från Finland, Olof Ahlström och Cathrine Johansson från Sverige och Vigdis Haugtrø, Brynhild Bye och Audun Eriksen från Norge. Med lite tur dyker också Jussi Heikkilä från Finland upp senare i veckan.

Cathrine Johansson har gett sig på ett stilla vansinnesprojekt: Hon försöker bygga om en sälj till en gran. Kapar brutalt av grenar, stympar trädet. Det som återstår ska täckas av granruskor. Hon vet att granbarren kommer att falla av och att sälgen kommer att skjuta nya skott och fortsätta vara sälj så fort det blir vår igen. Plastikoperationer hjälper inte. Naturen skall segra. Vad lär vi oss av detta? Maria Nordbäck arbetar med logotyper som hon tecknar i naturen som har miljöpolitik som gemensamt tema. Hon har aldrig jobbat på det här sättet förr, med landart, ute och stort. Tankarna och tillvägagångssättet föddes i mötet med själva platsen här i Klæbu. Interaktivitet är viktigt i Marias konst, därför har hon i tillägg gjort ett korsord som besökarna ska få försöka lösa.

En annan som inte heller brukar jobba med landart, och egentligen inte tredimensionellt över huvudtaget, är Olof Ahlström. Han stannar helst vid Bilden. Det finns så mycket ogjort med pensel och färg trots att människan har målat på platta ytor i ett par hundra tusen år. Men nu tar han sig alltså ut i markerna och väljer att sy igen öppna sår i landskapet. Säkert tio meter långa, fula hack som ska sys igen. Det vill säga inte bara skyla över, jämna ut och låtsas som att ingenting har hänt, men faktiskt göra meterlånga stygn som snarare framhäver skadan i marken, och att samma skada har tagits omhand av en kanske läkekunnig. Det är ett stort steg från de små målerierna, men han inser samtidigt att han länge gått omkring med tankarna om att arbeta i ett sådant här format och sammanhang. Vigdis Haugtrø har ständigt ena handen i jorden. För henne finns inget avstånd mellan ett potatisland och en tuschteckning. Uppe på en mycket fin plats i landskapet bygger hon en svettehytte, en enkel form av bastu. Och just den här har sin upprinnelse hos lakota-indianerna i Nordamerika. Men bastutraditioner finns över hela världen om man bara letar lite. På varje kontinent, kanske i varje land. Det handlar om att möta naturen i en reningsprocess, det handlar om ödmjukhet och att släppa in de krafter som vilar i markerna och i luften. Inte att Ta något eller Betvinga något, bara öppna sig, rena sig, ta in. Och i bästa fall bli en helare människa. Naturligtvis är kopplingarna till schamanismen glasklar och det enda som saknas i Vigdis svettehytte är en gammal indian.

Jag frågar Audun Eriksen vad han gör, och det är lite svårt att få ett tydligt svar. Men han har upptäckt att den sibiriska nötkråkan har slagit sig ner här. Nötkråkan är en märklig fågel som i princip bara äter en enda sak: frön från cembratall. I Sibirien finns det antagligen hur mycket cembratall som helst, men här i Skandinavien är den inplanterad i parker och trädgårdar. Och i Sverige var det Statens Järnvägar som för hundra år sedan planterade cembra i stora mängder kring de då nyanlagda järnvägstationerna. Audun beskriver hur han skulle vilja skapa bilder i samarbete med nötkråkan. Säg att Audun plockar samman olika slags kottar och sprider över en yta och nötkråkan kommer och plockar bort alla kottar som kommer från en cembra. Vad blir resultatet? Vilka bilder dyker upp när fågeln har flugit fram och tillbaka, hämtat och ätit och hämtat mer tills alla cembrakottarna är slut? Audun har många idéer om vad han vill få gjort den här veckan, det blir intressant att se vad det blir när allt väl är färdigt.

Brynhild Bye arbetar ur en annan vinkel. Det handlar om det sociala, om livsöden, om mötet mellan människor. Hon visar mig underbara bilder på skrattande och lekande brandmän som hon råkade på

häromdagen i Klæbu. Dom ville snacka konst med henne. Brynhild har träffat och fotograferat framförallt kvinnor, eftersom hon vill ha ett kvinnoperspektiv på det hon undersöker. Hon försöker ordna fler möten och vill träffa kvinnor från olika samhällsskikt och med olika bakgrund. Hur Brynhild ska presentera sitt resultat på lördag vet hon ännu inte, men jag föreställer mig bilder och texter i någon form som talar direkt till mig och mitt rättspatos, till mitt eget förhållningssätt till mina medmänniskor.

Det pågår många parallella arbeten. Någon svettas och klagar över att inte vara van vid att arbeta, någon annan vet inte riktigt, ytterligare någon har full kontroll. Konstnärerna har samlats på en plats och har samma utgångspunkt, samma förutsättningar, äter tillsammans, pratar om konsten och livet. På många punkter är de lika i sin situation. Och ändå ser de så olika saker. Det var ju bara Olli som såg monstret, till exempel.

Markus lantto